

FOLKLORNÍ SOUBOR DRAHAN

Ročníková práce

Školní rok 2022/2023

Školní rok: 2022/2023

Autor: Simona Králíková, IX.A

Konzultant: Mgr. Oldřiška Hloušková

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto ročníkovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené prameny.

V Šošůvce dne 24. května 2023

Simona Králíková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mé konzultantce paní učitelce Mgr. Oldřišce Hlouškové za vstřícnost při konzultacích a pomoc při vypracování mé ročníkové práce. Poděkování patří i paní Jeřábkové za cenné informace a také některým členům FS Drahan za výpomoc.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Historie.....	6
3. Lidové kroje.....	10
4. Drahan – kroje	11
4.1 Horácký kroj	12
Kanafaska	12
4.2 Slovenský kroj	14
4.3 Liptovský kroj.....	15
4.4 Slovácký kroj	16
4.5 Kroje v zimě.....	17
5. Moje působení v Draháňku a Drahanu	18
6. Závěr.....	20
7. Resumé.....	21
8. Zdroje.....	22

1. Úvod

Tanec jsem milovala již od malička, ale nikdy by mě nenapadlo, že bych v budoucnu mohla tančit sportovně a už vůbec ne, že bych byla součástí takového souboru, se kterým budu objíždět celou Českou republiku, a dokonce se s ním podívám i do světa. Zabývám se totiž velmi zajímavým koníčkem, a to folklorem, přesněji řečeno přímo folklorním souborem Drahan a jeho „mladším bratrem“ Drahánkem. Do Drahánku jsem začala chodit, jelikož to byl jeden z návrhů mých rodičů na to, jak smysluplně trávit volný čas. Mohla jsem si vybrat mezi tancem, hasičem, atletikou, judem a dalšími sporty, které bych mohla dělat. Dodnes jsem jim za tuto příležitost vděčná, jelikož bych bez nich nepoznala onu výtečnou partu jménem Drahánek. Nejen že mi rodiče navrhli, abych to zkusila, ale přemluvili mě, abych pokračovala, i když se mi nedařilo a chtěla jsem to vzdát. Ostatní členové totiž tančili od malička a já se s nimi nemohla srovnávat. To byl jeden z důvodů, proč jsem chtěla ze začátku skončit. Díky pílí a víře jsem se ale dopracovala k tomu, co mám dnes. Dnes již tančím stejně dobře jako zbytek souboru, a navíc jsem získala cenné zkušenosti, přátele, a dokonce i skvělou "druhou rodinu" na celý život.

2. Historie

První zprávy o vzniku souboru jsou z 4. ledna 1974, kdy se Ing. Jiří Polák, profesor střední ekonomické školy (SEŠ) v Blansku, se skupinkou studentek druhého ročníku SEŠ začali scházet k tanečním zkouškám. Tyto lekce profesor sám vedl. Dalším spoluzakladatelem byl Ing. František Slabý, který ke každému tanci zpíval.

Zpočátku soubor neměl záviděníhodnou pozici, jelikož folklor v jeho působišti již dlouhou dobu postupně mizel. Kraj se stával více průmyslovým a etnografická oblast zvaná Horácko, do které Drahan patří, se zpočátku nemohla srovnávat s ostatními oblastmi, kde byl folklor stále naživu.

Postupem času se k souboru připojila mužská část a lidová muzika Pasterveci. Na konci října roku 1973 byla zformovaná vlastní muzika Drahanu, s Vladimírem Šoupalem a Ing. Františkem Slabým v čele.

Zakladateli taneční složky souboru byla oslovena Miluše Jeřábková, tehdy Bartošíková, absolventka tanečního oboru konzervatoře v Brně, aby se stala jeho uměleckou vedoucí a choreografkou. Již v posledních ročnících studia učila v Lidové škole umění Blansko klasický, současný a právě i lidový tanec, byla členkou tanečního souboru Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů (BROLN) a s folklorem tehdy procestovala mnoho států Evropy. Po absolvování konzervatoře následovala její angažmá v baletu ve vídeňském divadle a po návratu zpět do vlasti v Janáčkově divadle Brno, tam se však po narození svého prvního syna nevrátila a začala učit na tehdy Lidové škole umění. Její vztah k folkloru byl natolik silný, že se nebylo čemu divit, když nabídku stát se uměleckou vedoucí a choreografkou Folklorního souboru Drahan Blansko tehdy neodmítla. Miluše Jeřábková, v současné době již umělecká ředitelka Soukromé ZUŠ Blansko, vede FS Drahan dodnes.

Změny nastaly i ve vedení hudby, postupem času se zde vystřídalo několik lidí. Po Vladimíru Šoupalovi vedl hudbu souboru Jiří Ambrož, po něm Zdeňka Borešová, Mirka Kocmanová – Kaderková a Jana Nečasová, dále Josef Příbyl, Vladimír Šenkýř, Blanka Šenkýřová – Kriklová, Pavel Dočekal a Jiří Daniel mladší. Současným primášem Cimbálové muziky Drahan je Aleš Průcha.

Organizačním vedoucím souboru byl po dlouhé roky pan František Bartošík a později, až dosud, manžel Miluše Jeřábkové, Jaroslav Jeřábek.

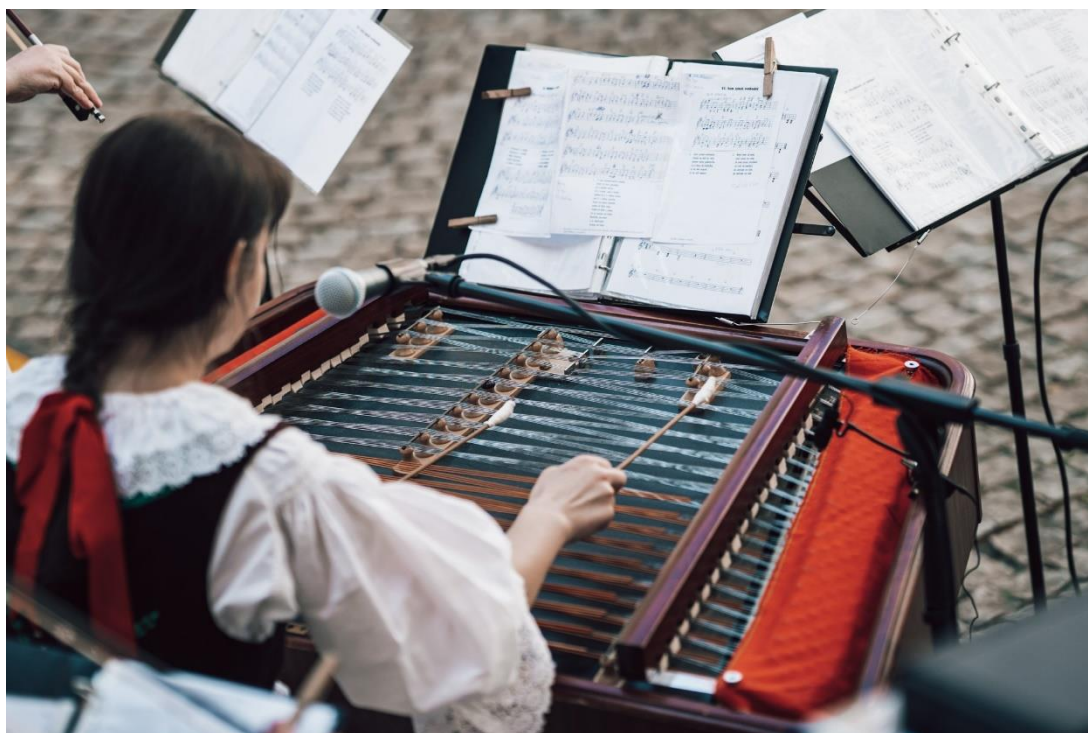
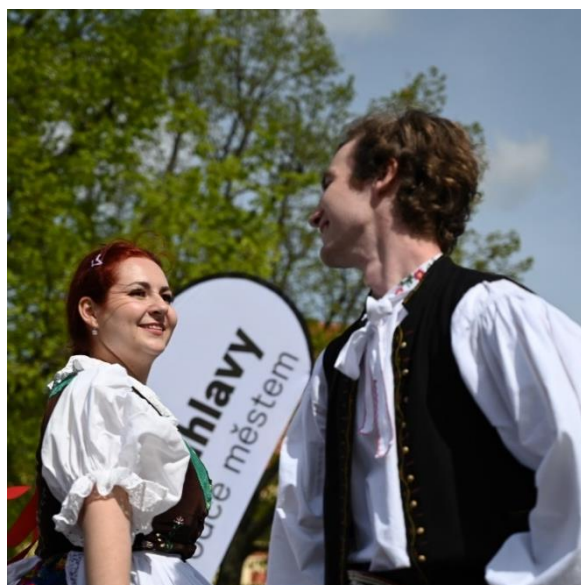
Pět let po založení Drahanu, tedy v roce 1979, začal působit FS Drahánek. Záměrem založení dětského souboru byla taneční výchova a probuzení zájmu o folklor i u malých dětí, aby se mohly později stát členy věkově starších souborů, až do postoupení do Drahanu. Uměleckou vedoucí byla opět Miluše Jeřábková, jedné z jeho složek později Jaroslav Jeřábek a na vedení dalších složek dětských souborů Drahánek v určitém období spolupracovali dospělí tanečníci souboru Drahan. Po několika letech působnosti souborů Drahan a Drahánek vedl po určitou dobu oba soubory jejich dlouholetý tanečník a syn paní Jeřábkové Roman Matal.

Nedílnou součástí zkoušek souboru jsou rovněž korepetitoři. Ještě loni se jednalo o Irenu Čepovou, Milenu Melenovskou a Jiřího Vráblíka. Nyní nám hraje již jen Jiří Vráblík.

Postupem času se Drahanu i Drahánku začala zúročovat jejich práce a po úspěšných představeních na domácí půdě, později i v různých místech republiky, nastaly zájezdy do zahraničí. Již po mnoho let, jsou každý rok dětský, nebo dospělý soubor nominováni k reprezentaci České republiky na mezinárodní i světové folklorní festivaly. Soubor vystupoval na Slovensku, v Polsku, Maďarsku a po uvolnění hranic v Itálii, Rakousku, Německu, Holandsku, Francii, Turecku, Švédsku, Portugalsku a dalších státech.

Dříve měl Drahan domovskou scénu v Závodním klubu ROH ČKD Blansko, nyní působí v Soukromé ZUŠ Blansko. Mimo soubor Drahan zde působí tři věkové skupiny Drahánku. Na jejich výchově se podílí spolu s uměleckou vedoucí Miluší Jeřábkovou paní učitelka Petra Havlíčková – nyní Jílková (viz foto). Všechny soubory doprovází Cimbálová muzika Drahan, jak již bylo uvedeno, se současným primášem Alešem Průchou, který ale letošním rokem ukončuje svoji kariéru.

3. Lidové kroje

Mnozí z vás ani neví, co to takový lidový kroj je. Dříve se oděv prostých lidí rozlišoval na denní nošení a na sváteční oděv – lidový kroj. Sváteční oděv se skládal z více částí a byl ozdobený výšivkami, stužkami či dokonce umělými květinami. Tento sváteční oděv se nosil pouze při výjimečných situacích, a to při svátcích, svatbách apod.

Ne všude jsou ale kroje stejné, každá oblast, někdy dokonce i každá vesnice, měla svůj originální kroj. Ten se od ostatních lišil barvou, zdobením, materiálem atd. Podle toho se dalo poznat, odkud nositel kroje pochází.

Například na Hané, kde je velmi úrodná půda, lidé nosili velice zdobené kroje. Ženy si tam složitě zaplétaly vlasy do drdolů a zdobily je stužkami a ozdobnými květinami.

Oproti tomu na Valašsku, kde je málo úrodná půda, počasí je chladné a lidé tam odnepaměti žili skromněji, nosili jednodušší oděv.

Lidový kroj se nosí dodnes, ale jen v některých oblastech, a to při velmi výjimečných příležitostech. Lidé totiž začali dávat přednost praktičtějšímu a pohodlnějšímu oblečení a od lidových krojů i tradic postupně upouštějí. A tyto krásné a důležité věci postupně upadají v zapomnění.

4. Drahan – kroje

FS Drahan pochází z oblasti Horácka, není se tedy čemu divit, že horácký kroj je takový náš základní kroj. Využíváme jej ze všech nejvíce a současně máme nejvíce tanců právě z našeho Horácka.

Ve FS Drahan tančíme tance i z jiných oblastí, tím pádem používáme i různé druhy lidových krojů.

4.1 Horácký kroj

Kanafaska

Tento název je odvozen od kanafasu, ze kterého se kanafaska skládá. Jde o kroj, který ženy na venkově používaly ke každodennímu nošení (děvečky).

4.2 Slovenský kroj

4.3 Liptovský kroj

Oblast zvaná Liptov se nachází na Slovensku v okolí Ružomberka. Pro tento kroj je u dívek typický modrotisk a stuha v pase.

4.4 Slovácký kroj

4.5 Kroje v zimě

Jelikož by lidem oděným pouze do kroje bylo v zimě chladno, nosily dívky plédy, kožíšky, či kabátky. I my v zimním období tančíme s těmito prvky dřívějších oděvů.

5. Moje působení v Drahanáku a Drahanu

Do Drahanáku jsem nastoupila v roce 2018. Kvůli vysokému věku to bylo rovnou do čtvrtého ročníku prvního stupně. V tu dobu nás do Drahanáku chodilo šestnáct. Dívek bylo ale v té době více než kluků, takže jsem neměla svého tanečního partnera a musela jsem se u něj střídat. V roce 2019 FS Drahan oslavil 45 let a FS Drahanek 40 let od založení.

Nyní nás zůstalo z původní sestavy již pouze sedm, jelikož mnoho členů skončilo. Pravidelné zkoušky máme každou středu od čtyř do šesti. Můj taneční partner je Filip Flek, ale na zkouškách, někdy i na vystoupení, tančíme každý s někým jiným.

Nyní již nejsme jen Drahánek, ale pomalu a jistě přecházíme ke starším do Drahanu. Ten má zkoušky každý pátek od pěti do sedmi hodin, ale většinou se zde zdržíme déle. V obou souborech je nás, v porovnání s předchozími lety, podstatně méně. Je smutné, že spousta lidí od tohoto koníčku upouští. Já mám v plánu pokračovat v lidovém tanci, jak nejdéle to půjde.

6. Závěr

Ve své ročníkové práci jsem vás seznámila s folklorním souborem Drahan a jeho „mladším bratrem“ Drahánkem. Práce na této ročníkové práci mě velmi bavila, jelikož jsem se díky ní dozvěděla další nové informace o folklorních souborech, ve kterých účinkuji již pět let. Pevně doufám, že budeme mít ještě spoustu příležitostí k tomu, abychom zpřijemnila dny všední i sváteční nejen obyvatelům v okolí Blanska, ale zároveň i široké veřejnosti z celé České republiky, nebo dokonce ze světa.

7. Resumé

I chose this topic because I am a member of Drahan. I think it is an interesting hobby that a lot of people don't know about. So I wanted to introduce you to him. There were a lot of things I already knew in my year's work, but also some new information. I enjoyed working on this work.

8. Zdroje

LEŠČÁK, Milan a Oldřich SIROVÁTKA. *Folklór a folkloristika: (o ľudovej slovesnosti)*. Bratislava: Smena, 1982.

https://theses.cz/id/6vzwh2/DP_Folkln_soubor_Drahan_Irena_epov.pdf

<https://muzeumdacice.cz/wp-content/uploads/2021/04/O-lidovem-kroji.pdf>

Obrázky:

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/pcb.5480109352020809/5480217918676619/?type=3&theater>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/posts/pfbid02GL1oNU3H2JzWqK8YxSn1p19SMh21saspJxhu578JX14b3vTK5aAbSs9mDuFy64HCi>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/pcb.2006064989425280/2006064932758619/?type=3&theater>

<https://www.szus-blansko.cz/pedagogove/miluse-jerabkova/>

vlastní zdroj

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/pb.100054299150276.-2207520000./5480218728676538/?type=3>

<https://www.ok-tourism.cz/cil/kroj-jeden-ze-symbolu-regionu/>

<https://www.bartosuvsoubor.cz/bartosuv-soubor/kroje#>

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02SX4R7JfZMmpXBc9116i1mHbaPw1xhzaXicvi2Ga5MkZLVNxNG3aHeY7LpYoz2agMI&id=100054299150276

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=608125371007429&set=a.607597991060167&type=3>

<https://www.szus-blansko.cz/fotogalerie/vyroci-foklornich-souboru-drahan-blansko-45-let-a-drahanek-blansko-40-let-od-zalozeni/>

<https://www.szus-blansko.cz/fotogalerie/vyroci-foklornich-souboru-drahan-blansko-45-let-a-drahanek-blansko-40-let-od-zalozeni/>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/a.784733608225097/5480218878676523/?type=3>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/a.784733608225097/5480218885343189/?type=3>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/a.784733608225097/5356117987753280/?type=3>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/a.784733608225097/5356118121086600/?type=3>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/pcb.5480109352020809/5480219905343087/?type=3&theater>

<https://www.facebook.com/FsDrahanDrahanekBlansko/photos/pcb.5480109352020809/5480219768676434/?type=3&theater>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=667826098370689&set=ecnf.100054299150276>

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=714351413718157&set=ecnf.100054299150276>

<https://www.szus-blansko.cz/fotogalerie/vyroci-foklornich-souboru-drahan-blansko-45-let-a-drahanek-blansko-40-let-od-zalozeni/>

<https://www.szus-blansko.cz/fotogalerie/vyroci-foklornich-souboru-drahan-blansko-45-let-a-drahanek-blansko-40-let-od-zalozeni/>

vlastní zdroj

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=735799794906652&set=a.607597981060168&type=3>

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=752064049946893&set=a.607597981060168&type=3>

<https://www.instagram.com/p/CiArDzEK18j/?igshid=MTc4MmM1Yml2Ng%3D%3D>